

فهرست

- 424 سخن فصل
 بررسی نقش رسانه‌های جمعی در کاهش موانع توسعه فرهنگی با رویکرد مدیریتی 425
 / هاجر آصف / مجتبی امیری / علی‌اکبر فرهنگی / محمد سلطانی فر
- نقش دینداری والدین بر تاب‌آوری و سلامت روان دانشجویان: نقش واسطه‌ای عقلانیت دینی 447
 / سارا حیدری / زهرا هاشمی / زهرا نقش
- 467 ساخت و اعتباریابی مقیاس تعلقات دنیوی
 / منصوره مهدی‌یار / سید محمدرضا تقوی / محمدعلی گودرزی
- از مادی‌گرایی تا محیط زیست‌گرایی (نقش تعدیل‌گر هویت فرهنگی محلی بر رفتارهای زیست‌محیطی دانشجویان ایرانی) 485
 / عباسعلی رستگار / فاطمه ملکی
- بررسی تأثیر شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر وب بر هویت دینی دانشجویان دههٔ دوم و سوم انقلاب اسلامی (بورد مطالعه: دانشگاه‌های همدان) 503
 / مریم موسیوند / صفی‌اله صفایی / علی صفایی شکیب / صیدمهدی ویسه
- مسئلهٔ فرهنگی و مسئله‌شناسی فرهنگی ایران (در دیدگاه نخبگان دانشگاهی و حوزوی داخلی) 525
 / یدالله حبیبی / یاور عیوضی / ابراهیم معظمی گودرزی
- واکاوی مسئلهٔ نفوذ فرهنگی در کلام مقام معظم رهبری با تکیه بر آیات قرآن 551
 / سید جواد خاتمی سبزواری / زهره بقیعی
- 575 نمایه
 چکیده انگلیسی 591

فرهنگ در

دانشگاه اسلامی

فصلنامه علمی - پژوهشی

25

سال هفتم / شمارهٔ چهارم ، زمستان 1396

ISSN 2345-573X

صاحب امتیاز:

پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

مدیرمسئول: حجت الاسلام دکتر حبیب محمدنژاد

سر دبیر: دکتر سیدرضا سیدجوادین

هیئت تحریریه: (به ترتیب الفبا)

محسن ایمانی نائینی ، استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه تربیت مدرس

هادی بهرامی احسان ، دانشیار گروه روان‌شناسی دانشگاه تهران

محمدحسین پناهی، استاد گروه مطالعات زنان دانشگاه علامه طباطبایی

حبیب الله دعائی، استاد گروه مدیریت دانشگاه فردوسی مشهد

مجتبی رحمان دوست، دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه تهران

رحمان سعیدی، دانشیار گروه ارتباطات اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی

سیدرضا سیدجوادین، استاد گروه مدیریت دانشگاه تهران و هیأت علمی

معین پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی

علی شیخ الاسلامی، استاد گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران

حبیب الله طاهری، دانشیار گروه الهیات دانشگاه تهران

محمود عیسوی، استادیار گروه اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی

محمدرضا مجیدی، دانشیار گروه مطالعات منطقه ای دانشگاه تهران

حبیب محمدنژاد، استادیار گروه معارف دانشگاه علوم پزشکی ایران و

هیأت علمی معین پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی

ویراستار انگلیسی: بهرام انجم روز

حروفچینی و صفحه آرایی: مرتضی گنجی استانجین

نشانی: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، بین خیابان قدس و

وصال، کوچهٔ اسکو، پلاک 15، کدپستی: 1417833411

تلفن: 021-84222489

«فصلنامه در سایت ISC و magiran نمایه می‌شود»

Website: <http://ciu.nahad.ir/>

E-mail: dislamic5@gmail.com

قیمت: 25000 ریال

فصلنامه «فرهنگ در دانشگاه اسلامی»

طبق نامهٔ 3/234384 مورخ 1390/11/16 «کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور»، به دریافت

درجهٔ «علمی - پژوهشی» نایل شده است.

سخن فصل

شبکه‌های اجتماعی به مثابه یکی از جدیدترین و پرمخاطب‌ترین رسانه‌های اجتماعی، از جنبه‌های مختلفی همچون: هویت‌سازی، فرهنگ‌سازی، روابط خانوادگی، بحران‌زایی و شورش‌آفرینی، نهضت‌آفرینی و انقلاب‌سازی، ترویج دین... و به طور کلی فرصت‌سازی و تهدید‌آفرینی، قابل بررسی‌اند. برای مثال؛ در انقلاب مصر که وقوع آن ناشی از سالها خشونت، خفقان، محرومیت، فساد مالی دولتمردان و محدودیت شدید ارتباطات سیاسی چهره به چهره بود، محیط‌های مجازی مانند فیس‌بوک، توئیتر و دیگر شبکه‌های اجتماعی، فضایی را فراهم کردند که سکوت و ترس در آن شکسته شود و بدین وسیله توان برنامه‌ریزی و حضور در نهضت بیداری اسلامی گسترش یابد. شبکه‌های اجتماعی با اهدافی از جمله: سازماندهی گروه‌های اجتماعی، توسعه مشارکتهای، اشتراک‌گذاری علایق اعضا و تبلیغات هدفمند، زمینه‌های لازم را برای القای مأموریت‌های مد نظر فراهم کرده، با انتشار سریع و آزادانه اخبار و اطلاعات و افزایش قدرت تحلیل و نقد ساختار شکنانه، امکان عبور از مرزهای جغرافیایی و خطوط قرمز را مهیا می‌سازند و در نتیجه، فرهنگ شفافیت‌طلبی، مطالبه، پاسخگویی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی را گسترش می‌دهند. البته همان‌گونه که می‌توانند به گسترش فضای همدلی، انقلاب‌سازی، هویت‌آفرینی فرهنگی نوین در راستای اهداف رهبران اجتماعی و تعهدگرایی و اخلاقی‌گرایی جمعی کمک کنند؛ به همان نسبت می‌توانند منجر به شکل‌گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذب، ایجاد شبهات سیاسی و اعتقادی و دینی، نقض حریم خصوصی افراد و گروهها و سازمانها شده و با تأثیرگذاری منفی رفتاری، عامل شورشهای کور اجتماعی باشند. این پدیده اجتماعی مهم، ایجاب می‌کند که صاحب‌نظران و محققان، کارکرد دوگانه آن را به ویژه در رابطه با نسل جوان که مشتریان محیط‌های دانشگاهی و علمی‌اند، بیشتر و جدی‌تر تحلیل و بررسی کنند تا زمینه بهره‌گیری مناسب از آثار مثبت آن در جهت ارتقای فرهنگ دینی و اسلامی، با آموزش و فرهنگ‌سازی و نظارت کارشناسانه و مستمر فراهم آید.

سیدرضا سیدجوادین

سردبیر